

Notatka

Z drugiego spotkania konsultacyjnego dot. "Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich wraz z analizami przestrzennymi".

Spotkanie miało miejsce w siedzibie Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni dnia 25.11 2014 r. Wzięli w nim udział przedstawiciele Zamawiającego (Urząd Morski w Gdyni, Urząd Morski w Słupsku, Urząd Morski w Szczecinie), Wykonawcy (Instytut Morski w Gdańsku) oraz interesariusze tj. instytucje, przedsiębiorcy, rybacy i osoby prywatne.

Celem drugiego spotkania konsultacyjnego było przedstawienie końcowego stanu wykonania prac nad Studium. Spotkanie miało także na celu przedyskutowanie z interesariuszami realnych i potencjalnych konfliktów w formie mini-warsztatów przy wykorzystaniu map obrazujących sposoby użytkowania obszarów morskich i ich ograniczenia.

Spotkanie prowadzone było przez Z-cę Dyrektora ds. Teczniczych Urzędu Morskiego w Gdyni, Panią Annę Stelmaszyk-Świerczyńską. Prezentacje ze strony Wykonawcy wygłosili prof. Jacek Zaucha, Magdalena Matczak, Monika Michałek i Lena Szymanek.

W dyskusji plenarnej zostały poruszone następujące kwestie przedstawione przez osoby:

- Mariusz Witoński - zgłosił wniosek aby pamiętać i rozumieć, że to co jest rysowane na mapach jako obszar wskazany pod lokalizację farm nie będzie żadnym monolitem dzielącym Bałtyk południowy od północnej części naszej wyłącznej części strefy ekonomicznej. Farmy będą lokalizowane wyspowo i w różnym odstępie czasu. Ponieważ aktualnie planowane obszary pod MFW są przedstawiane (na mapach) jako olbrzymie i zwarte bariery nie do pokonania - jest to obraz nierzeczywistego zainwestowania w MFW.
- Krzysztof Stanuch (sektor rybołówstwa) – zgłosił wniosek aby plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich gwarantował taką przestrzeń dla rybołówstwa, która pozwoli na odłowienie przez Polskę kwot połowowych, które są dziś na poziomie 22%. Dodatkowo zadane zostało pytanie czy plan przewiduje lokalizację akwakultur (np. w ramach farm wiatrowych) na obszarze opracowania – czy blisko brzegu? Pan Krzysztof zasugerował, że hodowle zakładane na obszarach farm wiatrowych są niepraktyczne tj. obsługa hodowli w tak dużej odległości może w ogóle nie być opłacalna. Zgłoszony został wniosek, żeby nie ograniczać możliwości akwakultury tylko do tych obszarów.
- Maciej Cehak (Urząd Morski w Szczecinie) – Uświadomił i przypomniał naturę Studium oraz, że do planu jeszcze nie przystąpiono. Studium uwarunkowań to przechwycenie materiału instytucyjnego, ma to stworzyć bazę pod planowanie. Pan Cehak wyjaśnił też jakie będą skutki przyszłych przepisów, tj plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich wejdzie w życie w drodze rozporządzenia Ministrów (prawo powszechnie obowiązujące) - przepisy te będą rezerwowały przestrzeń na jedną rzecz wyłączając na drugi cel. Plan będzie musiał pokazać procedurę i zasady podejmowania decyzji.
- Ludwik Geczko (Łeba) - użytkownik najbardziej newralgicznych terenów morskich. Podkreślił brak możliwości zakładania hodowli na środkowym wybrzeżu, ponieważ szybkość prądów dochodzi do 8 węzłów i nie wytrzymają tego żadne liny i sieci rozciągnięte pomiędzy wiatrakami. Stwierdził również, że rozwój energetyki wiatrowej na obszarze środkowego wybrzeża likwiduje całkowicie rybołówstwo

dryfujące - ucierpi na tym najbardziej port rybacki Łeba. Rybacy (28 podmiotów łodziowych) będą mieli ograniczony dostęp do łowisk, ograniczy to działalność gospodarczą Łeby.

- Stanisław Richert (Zrzeszenie Rybaków Morskich) - poruszył po raz kolejny problem konfliktu między rybołówstwem a fokami w Ujściu Wisły..
- Joanna Jarosik (RDOŚ) – Nawiązała do wypowiedzi Pana Cehaka stwierdzając, że na lądzie również mamy do czynienia z współlistnieniem funkcji. Złożyła wniosek, żeby wskazać użytkowania, które mogą ze sobą współlistnieć (sąsiedowanie i krzyżowanie funkcji)
- Jacek Bełdowski (IOPAN Sopot) – Zwrócił na braki wiedzy do uzupełnienia- zatopioną broń chemiczną w Bałtyku. Zaoferował dostarczenie informacji do uzupełnienia, które są uzyskane m.in. w ramach programu CHEMSEA.
- Katarzyna Wysocka (Środkowo Pomorska Grupa Rybacka) – Stwierdziła iż nie wiadomo czy da się pogodzić ilości działalności gospodarczych, które chcemy prowadzić na morzu. Trzeba określić w planie zagospodarowania przestrzennego ile można wydać koncesji na wiatraki, jaki nakład połowowy powinien być na Bałtyku jeśli chodzi o flotę poławiającą. Flota się rozrasta a zasoby maleją.
- Twardowski Mieczysław (Baltex) – Zadał pytanie czy przewiduje się dwa plany zagospodarowania obszarów morskich - jeden, który obejmował by strefę przybrzeżną i morze terytorialne z funkcjami dominującymi i drugi dla strefy ekonomicznej. Czy to będzie twardy plan?
- Zdzisław Piszewski (gmina Kosakowo) – Oczekuje, że będzie opracowywane szczegółowe studium dla Zatoki Puckiej, dla Zatoki Gdańskiej. Czy takie uszczegółowienia będą w Studium?
- Małgorzata Tyńska (mieszkanca gminy Kosakowo) – Prośba o doprecyzowanie zapisu w Studium dotyczącego rezerwowania przestrzeni morskiej pod konkretne funkcje.
- Mirosław Danieluk (Zrzeszenie Rybaków Morskich) – Zadał pytanie czy istnieje możliwość udroźnienia ujść rzek (kwestia stada fok) w celu umożliwienia egzystencji ryb dwuśrodkowych korzystających z tego akwenu. Zadał pytanie czy ekolodzy mają badania odnośnie przyłówów ptaków sieciami na Zatoce Puckiej i czy na tej podstawie będą ograniczyć rybołówstwo.

Wnioski z mini-warsztatów w trakcie II spotkania konsultacyjnego nt. konfliktów przestrzennych

1. Mapa z użytkowaniami obszarów morskich

Uwagi zgłoszone w dyskusji:

- Dziedzictwo kulturowe konieczność wypracowania procedur związanych z obszarami niezainwentaryzowanymi – chodzi o to aby wypracować takie standardy badań pod inwestycje i inne aby obejmowały dziedzictwo kulturowe (obserwator na statku, specjalne metody badań, itp.)
- Potencjalny konflikt - wyjście kabli na ląd a ochrona przyrody i ochrona brzegu.
- Potencjalne, poważne utrudnienie związane ze zrzutem wód chłodzących z elektrowni atomowej – mogą powstać komplikacje dla żeglugi, turystyki, rybołówstwa związane z potężnym strumieniem zasysanej i wyrzucanej wody – na pewno będzie to obszar zamknięty.
- konflikty pomiędzy MFW a wydobywaniem (ropa i gaz) są w dużej mierze do rozwiązania, wykluczone jest niemalże tylko sama lokalizacja platformy.

Standardowy, stosowany bufor wokół platformy obecnie to 2,5nm – musi być zapewniony bezkolizyjny dostęp statków serwisowych i tankowców do miejsca wydobywania. Jeśli chodzi o infrastrukturę liniową – pożyteczne byłyby korytarze wielofunkcyjne – obecnie sektory zaczynają już o tym rozmawiać i szukać rozwiązań – plany mogą w tym pomóc. Sektory są nastawione do siebie „przyjaźnie” i są nastawione na współzyczenie a nie na wykluczenie.

- glos sektora energetycznego:
 - nie stygmatyzować morskiej energetyki wiatrowej (nie pokazywać jako ściany zamykającej trasy, nie straszyć, nie demonizować);
 - ostateczny kształt użytkowania farm (ile wiatraków, jak rozmieszczonych, gdzie kable, gdzie bufor, itp.) zostanie nakreślony po (w ramach) decyzji środowiskowej. W ramach OOS będą brane pod uwagę konflikty z rybołówstwem, zasobami ryb, itp. – tam będą się decydować ostateczne kształty farmy – obszar, który jest określony w decyzji jest obszarem maksymalnym, nigdy nie będzie w 100% „zabudowany”.
 - pierwsze farmy powstaną 2025-2030 – kolejne będą uzależnione od warunków przyłączeniowych i sytuacji gospodarczo-politycznej – plan powinien wskazać na tych obszarach energetykę wiatrową jako „przeznaczenie docelowe”, gdzie do czasu „zabudowy” dopuszczone będą inne formy użytkowania (z wykluczeniem tych, które wpłyną negatywnie na dno – do dyskusji z sektorem)
 - marikultura – glosy podzielone – z jednej strony Inwestorzy nie powinni mieć nic przeciwko – lepszy wizerunek, współpraca z rybakami zamiast konfliktów – z drugiej strony problemem mogą się okazać kwestie odpowiedzialności i ewentualnych odszkodowań za uszkodzenia wiatraków powstałe w wyniku lokalizacji i obsługi hodowli przez statki.
 - przez obszar farmy (ten ściśle wskazany już w projekcie budowlanym) raczej nie będzie możliwości „transferu” na łowiska, ale taki przepływ będzie możliwy przez strefy buforowe między poszczególnymi farmami (uwaga – nie zawsze taki bufor istnieje!)
- Głos sektora rybackiego:
 - w pierw poznać dobrze oddziaływania farm na środowisko morskie, ryby (cykl życiowy, trasy migracji, zachowanie) a dopiero później decydować gdzie stawiać farmy;
 - utrudnienie dostępu na łowiska;
 - generalnie niechęć;
 - trałowiska w strefie przybrzeżnej podzielone potencjalnymi kablami;
 - obszar od Ustki do Władysławowa do 4 mil od brzegu – tradycyjne („z dziada pradziada”) trałowiska (konflikt z potencjalnymi kablami i rurociągami)
 - obszary wykorzystywane pod turystykę wędkarską 12-16 mil od brzegu na wschód do Ł. Słupskiej – konflikt z potencjalnymi wiatrowniami będzie do rozwiązania przy założeniu, że nie będzie ograniczenia bezpieczeństwa żeglugi (manewry między wiatrakami będą możliwe – chodzi o strefy buforowe).
- glos Szczecina – pokazać na mapie przebieg Nord Stream, szczególnie w okolicach toru podejściowego do Świnoujścia

2. Mapa z zamierzeniami inwestycyjnymi gmin

Głosy w dyskusji

- wydobywanie kruszyw a MFW – wcześniej wydobyć kruszywo i nie będzie konfliktu
- poszukiwania r&g a MFW – dążyć do wspólnych (jednoczesnych) badań, poszukiwań w ramach badań środowiskowych pod MFW
- wydobywanie i MFW – mogą pozytywnie wpłynąć na rozwój portów, szczególnie środkowego wybrzeża
- konflikty zw. z infrastrukturą liniową (głównie rurociągi - głównie głosy Kosakowa)”
 - konflikt z rybołówstwem przybrzeżnym, źródłem utrzymania mieszkańców (wykluczenie)
 - nie chcemy rurociągu wysokiego ciśnienia i rozbudowy PMG Kosakowo planowanych przy osiedlu mieszkaniowym – zagrożenie dla mieszkańców
 - konflikt z przystanią jachtową – zamiar budowy mariny
 - ograniczenie budowy (modernizacji) infrastruktury dostępnościowego do portu
 - ograniczenie rozwoju turystyki (gazowce na Zatoce)
 - ograniczenie rozwoju sportów wodnych
 - negatywny wpływ na stanowiska archeologiczne w Rzucewie i Pucku
- konflikt obrony narodowej z funkcją uzdrowiskową – umieszczanie radarów w miastach/obszarach uzdrowiskowych
- konflikt ochrona brzegów – ochrona środowiska:
 - ingerencja w krajobraz –przekształcenia
 - trwała ochrona brzegów - zaburzenia naturalnych procesów morfodynamicznych (powinno być wykluczone poza obszarami zabudowanymi, miejskimi)

3. mapa z ograniczeniami żeglugi, rybołówstwa (ogólnie nawigacji) czyli strefy zamknięte, bezpieczeństwa, itp.

- brak na mapie portu zewnętrznego w Świnoujściu, a jest to obszar, który podlega Studium
- brak kotwiczowiska na redzie w Świnoujściu
- w okolicy Ławicy Słupskiej strefa rozgraniczenia ruchu i trasa żeglugaowa się nie pokrywają się, tak samo przy Świnoujściu – proszono o korektę

Na zakończenie przekazano informację, że na stronie Urzędu Morskiego w Gdyni zostanie zawieszona prezentacja ze spotkania, do której można wnosić uwagi do końca listopada 2014r.

Lista uczestników w załączniku do sprawozdania.

Sporządził:

Jan Fańciszewski, Samodzielna Pracownia Polityki Przestrzennej, Instytut Morski w Gdańsku

Zatwierdził:

Magdalena Matczak, Samodzielna Pracownia Polityki Przestrzennej, Instytut Morski w Gdańsku